

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ
НҰР-МУБАРАК ЕГИПЕТ ИСЛАМ МӘДЕНИЕТІ УНИВЕРСИТЕТІ
ИСЛАМ ІЛІМДЕРІ ФАКУЛЬТЕТІ
ДІНТАНУ КАФЕДРАСЫ**

**6B02203-«Теология» (Екінші жоғары білім) білім беру бағдарламасы
бойынша**

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Алматы 2023

«6B02203-Теология» (Екінші жоғары білім) білім беру бағдарламасы бойынша шығармашылық емтихан бағдарламасы

I. Жалпы ережелер

«6B02203-Теология» (Екінші жоғары білім) білім беру бағдарламасына түсетін талапкерлер үшін қабылдау емтиханы сұхбаттасу түрінде өткізіледі.

Емтиханның мақсаты талапкерлердің дін негіздері бойынша білімі мен кәсіпке жарамдылығын тексеру болып табылады.

Білім беру бағдарламасы бойынша емтихандарды өткізу нысаны мен мазмұны жоғары оқу орнымен дербес анықталады.

Емтиханды ұйымдастыру және өткізу үшін университет ректорының бұйрығымен бекітілетін пәндік комиссиялар құрылады.

Емтихандардың кестесін (күні, уақыты және өткізілетін орны, нәтижелерді жариялау күні) қабылдау комиссиясының төрағасы бекітеді және құжаттар қабылдау басталғаннан кешіктірілмей талапкерлердің назарына жеткізіледі.

Емтихан «өтті/өпеді» деп бағаланады.

II. Емтиханды қабылдау тәртібі

Емтихан өткізу аудиториясына жіберуді және сұхбат өткізу кезінде осы қағидаларды сақтауды қабылдау комиссиясының жауапты хатшысы және оның орынбасары, емтиханды өткізуге тартылған арнайы кезекшілер, техникалық хатшылар қамтамасыз етеді.

Емтиханды өткізу кезінде аудиторияда бөтен тұлғалардың болуына жол берілмейді.

Талапкер емтиханға кестеде көрсетілген мерзімде келеді. Талапкер аудиторияға емтихан басталғанға дейін 30 минут бұрын жіберіледі.

Талапкер емтихан өткізу аудиториясына жеке басын куәландыратын құжатты және құжаттарын қабылдағаны туралы қолхатты көрсеткен жағдайда жіберіледі.

Сұхбат өткізу кезінде аудиторияға оқулықтарды, басқа да әдістемелік әдебиеттерді, мобильді байланыс құралдарын кіргізуге және қолдануға тыйым салынады.

Емтихандар тыныш және қолайлы жағдаймен қамтамасыз етіледі, талапкерлерге өз білімі мен білік деңгейін толық көрсете алуына барынша мүмкүндік жасалады.

Сұхбаттасу кезінде талапкерлерге және оны өткізу үшін тартылған жоғары оқу орнының қызметкерлеріне өзімен бірге байланыс және электрондық-есептеу техникаларын алуға және пайдалануға тыйым салынады.

Талапкер дәлелді себептермен емтиханға кешігіп немесе келмеген жағдайда ол емтиханды жазбаша өтініші мен емтиханды жіберіп алуына дәлелді себептерін растайтын құжаттарды ұсынуы негізінде ректордың рұқсаты бойынша бекітілген кесте шеңберінде басқа уақытта тапсыруға жіберіледі.

Емтиханды жіберіп алуына дәлелді себептер мыналар:

-талапкердің ауырып қалуы (емдеу мекемесінен ауырып қалғандығы

туралы анықтаманы ұсынумен расталады, анықтама емдеу мекемесінің мөрімен бекітіледі);

-төтенше жағдайлар, сондай-ақ жол-көлік оқиғасы (мемлекеттік мекемеден төтенше жағдайдың немесе жол-көлік оқиғасының болу фактісін айғақтайтын анықтама ұсынумен расталады).

-дәлелді себептер бойынша емтиханға келмеген тұлғалар оған емтихандарды өткізу мерзімінен кешіктірілмей қосымша анықталған күні жіберіледі.

Дәлелсіз себептермен емтиханға келмеген талапкерлер емтиханға жіберілмейді.

Емтиханға қайта қатысуға және қайта тапсыруға рұқсат берілмейді.

Емтиханды өткізу қорытындылары еркін нысандағы бағалау ведомостымен және пәндік комиссия хаттамасымен рәсімделеді.

Емтиханның қорытындысы ведомостпен және пәндік комиссияның хаттамасымен рәсімделеді.

Емтихан нәтижелері тексеруші емтихан қабылдаушылардың, пәндік комиссиясы төрағасының қолдары қойылған хаттамалар жауапты хатшыға (оның орынбасарына) нәтижелерді жариялау үшін беріледі.

Сұхбаттасу нәтижелері емтихан өткеннен кейін келесі күні хабарланады.

Талаптарды сақтауды және сұхбаттасу кезіндегі даулы мәселелерді шешуді, емтихан өткізу кезеңінде емтихан тапсырушы тұлғалардық құқығын қорғауды қамтамасыз ету мақсатында апелляциялық комиссия құрылады.

Апелляциялық комиссия емтиханның нәтижелерімен келіспейтін тұлғалардың өтінімдерін қарастыру үшін құрылады. Апелляциялық комиссияның төрағасы мен құрамы Нұр-Мұбарак ЕИМУ ректордың бұйрығымен бекітіледі.

Апелляцияға өтінімді апелляциялық комиссия төрағасының атына емтихан тапсырушы тұлға жеке береді. Өтінім емтихан нәтижесі жарияланғаннан кейін келесі күні сағат 13.00-ге дейін қабылданады және оны апелляциялық комиссия бір күн ішінде қарастырады.

Апелляциялық комиссия әрбір тұлғамен жеке тәртіпте жұмыс істейді. Тұлға апелляциялық комиссияның отырысына келмеген жағдайда оның өтінімі қарастырылмайды.

Емтихан нәтижелерімен келіспеу туралы апелляция бойынша шешім комиссия мүшелерінің жалпы санынан көпшілік дауыспен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда комиссия төрағасының дауысы шешуші болып табылады. Апелляциялық комиссияның жұмысы төрағаның және комиссия мүшелерінің барлығының қолы қойылған хаттамамен рәсімделеді.

III. Нормативтік талаптар

«6B02203-Теология» Екінші жоғары білім беру бағдарламасына түсуге ынта білдірген талапкерлердің кәсіби біліктілігін тексеруді талап ететін сұхбаттасу мамандықтар қатарына жатады.

Түсу емтихандарының бағдарламасы мен талаптары шығармашылық қабілеттері бар, дін негіздері бойынша белгілі деңгейде сауатқа ие

тұлғаларды таңдау мақсатында құрылған.

Осы білім беру бағдарламасына түсу үшін талапкерлердің дін негіздері бойынша білімі мен кәсіпке жарамдылығын анықтау үшін сұқбаттасу түрінде емтихан қабылданады.

IV. «БВ02203-Теология» (екінші жоғары білім) білім беру бағдарламасына түсушілерге арналған емтихан сұрақтары

- Діннің қоғамдағы орны мен қызметі туралы айтыңыз
- Қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен шарифаттың арақатынасы туралы айтыңыз
- Қазақ даласынан шыққан ойшылдар мен ғұламалар туралы айтыңыз
- Орта ғасырлық Қазақ топырағындағы мәдениет және ғылым ошақтары туралы айтыңыз
- Қазақстандағы дін мен мемлекет арақатынасы
- Ислам дінінің қазақ топырағындағы тарихына шолу жасаңыз.
- Мұсылмандық мерекелер
- Исламның бес шартына қысқаша тоқталыңыз
- Деструктивті діни ағым туралы айтыңыз
- Қазақ даласында таралған діндер мен сенімдер туралы айтыңыз
- Дінге берілген анықтамаларға талдау жасаңыз
- Қазақстандағы дін туралы мемлекеттік заңнамалар туралы айтыңыз
- Экстремизм және терроризм туралы айтыңыз
- Исламдағы мәзһабтар туралы айтыңыз.
- Қазақстандағы жаңа діни ағымдар туралы айтыңыз
- Дін мен ғылымның арақатынасы
- Исламдағы Құдай сеніміне тоқталыңыз
- Діндер классификациясы: монотеистік діндер.
- Қазақстанда діни ағымдар мен қауымдардың көбею себептерін айтыңыз
- Христиандардың қасиетті кітабы туралы баяндаңыз
- Исламдағы төрт мәзһаб жайында баяндаңыз
- Қазақтың дінмен байланысты салт-дәстүрлеріне мысал келтіре баяндаңыз
- Қазіргі Қазақстандағы діни бірлестіктер туралы мәлімет беріңіз
- Мемлекеттің зайырлылық ұстанымы мен дінге байланысты саясаты туралы айтыңыз
- Қазақ ақын-жырауларының діни көзқарастары туралы айтыңыз
- Діни экстремизм, терроризм және радикализм ұғымдарына анықтама беріңіз
- Абай мен Шәкәрімнің дін туралы көзқарастарына тоқталыңыз
- Қазақ мәдениеті мен исламдық құндылықтар арасындағы үндестікті түсіндіріңіз
- Фикһ және усул әл-фикһ туралы айтыңыз
- Хадис және сүннет ұғымы туралы айтыңыз
- Исламдағы танымал хадис жинақтары туралы айтыңыз
- Тәпсір және тәуил ұғымдары туралы айтыңыз

- Сүннеттің түрлері мен діндегі орнын айтыңыз
- Имам Ағзам Әбу Ханифаның өмірі жайында қысқаша мәлімет беріңіз
- Имам Матуридидің өмірі мен еңбектері туралы айтыңыз
- Атеизм және ғылым туралы айтыңыз
- Мұхаммед пайғамбардың пайғамбарлыққа дейінгі өмірін баяндаңыз
- Кеңес үкіметі кезінде мемлекеттің дін туралы саясаты
- Исламдағы тағдыр мәселесіне тоқталыңыз
- Тәкфир ұғымы туралы қысқаша түсінік беріңіз
- Діндегі фундаментализм туралы айтыңыз
- Ахли сунна уал-жамаға тіркесін түсіндіріңіз
- Ақида және кәлам саласы туралы айтыңыз
- Ижтиһад және мужтаһид ұғымдарына анықтама беріңіз
- Ислам және христиан діндеріндегі Құдай сеніміне салыстырмалы талдау жасаңыз
- Ислам теологиясының негізгі тақырыптары
- Сахабалар туралы мәлімет беріңіз
- Қазақтардың исламға дейінгі сенімі туралы айтыңыз
- Исламдағы харам түсінігі және тыйым салынған әрекеттер туралы мәлімет беріңіз
- Ислам өркениетінің батыс әлеміне ықпалы
- Иудаизм дінінің қасиетті кітабы жайында мәлімет беріңіз
- «Тағут» ұғымын түсіндіріңіз
- Мұхаммед Пайғамбардың Мекке және Медина кезеңіндегі өміріне тоқталыңыз
- Үнді діндері туралы айтыңыз
- Исламдағы зекеттің әлеуметтік мәні
- Қазақстандағы діни мейрамдар және олардың ерекшеліктері
- Жындар мен періштелер туралы айтыңыз
- Қазақстан мұсылмандары діни басқармасының құрылымы мен қызметі туралы айтыңыз
- Дәстүрлі және дәстүрлі емес діндер
- Қазақстандағы ислами ағымдар туралы мәлімет беріңіз
- Ислам тарихының әділетті халифалар кезеңі туралы баяндаңыз
- Діни антропология және зерттеу тақырыптары туралы айтыңыз
- Құлшылық және діни сенім бостандығы туралы айтыңыз
- Ислам дініндегі негізгі құлшылықтар (ғибадат)
- Әлемдік діндердің қасиетті жазбаларын сипаттаңыз
- Монотеистік діндердегі пайғамбар түсінігі
- Дін философиясы және зерттеу тақырыптары туралы айтыңыз
- Құрандағы сүрелер мен аяттар туралы айтыңыз
- Христиан дінінің пайда болуы және даму тарихын баяндаңыз
- Сопылық ілімнің ерекшеліктерін түсіндіріңіз
- Еліміздегі мешіттер мен медреселердің тарихы туралы айтыңыз
- Мұсылман елдеріндегі діни-саяси қозғалыстар туралы айтыңыз
- Қажылық рәсімдері туралы мәлімет беріңіз

- Алғашқы наным-сенімдер: анимизм, фетишизм, тотемизм, магия
- Әйгілі мұсылман философтары туралы айтыңыз
- Дін феноменологиясы туралы айтыңыз
- Дін әлеуметтануы туралы айтыңыз
- Діни экстремизм мен терроризмге қатысты қылмыстық істер мен баптар туралы баяндаңыз
- Салафизм ағымының бағыттары мен шетелдік уағызшылары туралы айтыңыз
- Қазақстандағы дәстүрлі емес діни ағымдар және уағызшылары туралы айтыңыз

V. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

- Анарбаев Н. Қарақұлов Е. Ислам ғылымхалы (Ханафи мәзһабы бойынша). – Алматы: 2012.
- Сейтбеков С. Мазһабтар тарихы. – Алматы, 2013
- Байтенова Н.Ж., Бейсенов Б.Қ., Абжалов С.В., Құрманалиева А. Қазіргі дәстүрден тыс діни ағымдар мен культтар. Оқу құралы. – Алматы: Қазақ Университеті, 2013. – 326 б
- Құрманбаев Қ. Құран іліміне кіріспе. – Алматы. 2013.
- А. Сатыбалдиева. Саяси, кәламдық және фикһтық мәзһабтар тарихы (оқу құралы). 232 б, 2016.
- Байтенова Н.Ж, Қазақстандағы діндер, – Алматы қазақ университеті, 2016.
- Армстронг К. Иудаизм, христиандық пен исламдағы 4000 жылдық ізденіс: құдайтану баяны / ауд. Д.Кенжетай, К.Қаратышқанова, А.Тасболат // — Алматы, 2018
- Қ. Ержан. Ислам ақидасы. – Алматы: 2018. 319 б.
- Дін феноменологиясына кіріспе. (Оқу құралы). Алматы. – 132 б. «Нұр-Мұбарак баспасы», 2020.
- Т. Имамәди. Ислам құқығы (оқу құралы). Алматы: «Нұр-Мұбарак» баспасы, 2021. – 240б.
- Қ. Ержан. М. Махмет. Салыстырмалы діндер тарихы (оқу құралы) Алматы: «Нұр-Мұбарак» университеті, 2020 – 256 бет. (2-басылым)
- Т. Имамәди. Матуридия ақидасы (әл-Бидая мин әл-кифая фи әл-Һидая фи усул ад-дин): Аударма – Астана: «Рухани құндылықтарды қолдау қоры» корпоративтік қоры, 2018. – 90 б.,
- Ж. Бұлан. Ежелгі және қазіргі діндер тарихы (Оқу құралы). – Алматы. «Нұр-Мұбарак» баспасы, 2020 – 576 бет
- Е.Н. Есимқұлов. «Дін әлеуметтануына кіріспе» (оқу құралы), 2020 – 212б.
- Е.Н. Есимқұлов. Ислам тарихы. – Алматы: «Нұр-Мұбарак» баспасы, 2023. – 352б.